

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАХІДНОЇ ПАРАНИ (БРАЗИЛІЯ)
ЛИТОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СПОРТУ
ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я
НАСЕЛЕННЯ «СПОРТ ДЛЯ ВСІХ»

ПРОБЛЕМИ АКТИВІЗАЦІЇ РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Матеріали XIV Міжнародної
науково-практичної конференції
(10–11 травня 2024 року)

За загальною редакцією Любові ЧЕХОВСЬКОЇ

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2024

2. Приступа Є. Н., Жарська Н. В., Бріскін Ю. А., Вовканич А. С. Фізкультурно-спортивна реабілітація у системі галузевих соціальних практик. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2022. т. 7, № 4 (38). С. 163–169.

3. Освітньо-професійна програма «Фізкультурно-спортивна реабілітація» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Рівне : ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». 2023. 12 с.

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З АДАПТИВНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ

Лідія Завацька¹, Оксана Ільків², Вадим Коваль¹

¹*Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, м. Рівне, Україна*

²*Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Актуальність. Національна стратегія безбар'єрності передбачає інклюзію як соціальне введення, як шлях до забезпечення рівноправності всіх громадян у суспільстві, їх можливість користуватися його благами й ресурсами.

Обмеженість доступу до суспільних (політичних, освітніх, культурних, рекреаційних) благ для осіб із інвалідністю позбавляє їх багатьох громадянських благ і свобод. За таких умов особливої актуальності набуває усунення труднощів і бар'єрів, які перешкоджають реалізації їхніх прав та ускладнюють доступ до тих чи інших суспільних благ. Тож створення безбар'єрного доступу, утвердження безбар'єрності має стати соціальною нормою.

Мета дослідження – проаналізувати підготовку фахівців з адаптивної фізичної культури у реалізації завдань безбар'єрності.

Результати дослідження. Адаптація й інтеграція в соціум осіб із особливими потребами (особи з інвалідністю) привертає увагу представників багатьох галузей знань. Як зазначає Олег Дрюма [3], реалізація державної програми «Доступна Україна» потребує розв'язання багатьох завдань соціально-економічного й матеріально-технічного характеру, щодо доступності прав, свобод і обов'язків осіб з інвалідністю, зокрема:

- доступність транспортної та вуличної інфраструктури;
- можливість доступно потрапити до об'єктів інфраструктури (стоянки, бордюри, обладнані переходи тощо);
- відсутність транспортних засобів, обладнаних спеціальними пристроями;
- відсутність урахування прав людей з інвалідністю відповідно до конвенції ООН;
- відповідність європейським стандартам і нормативам;
- реабілітаційна доступність послуг медичної галузі;
- інформаційне забезпечення: освіта й працевлаштування;
- рівність прав і можливостей і правовий захист.

У формуванні безбар'єрного середовища, на наш погляд, важливе місце займає освітня галузь. Інклюзивна освіта, спеціальна освіта забезпечують право на освіту осіб з інвалідністю на дошкільному й шкільному рівнях.

У численних наукових дослідженнях, аналізах практик достеменно встановлено, що для всіх представників осіб із особливими потребами характерним є зниження рухових можливостей, порушення розвитку моторики, брак рухової активності для підтримання свого фізичного стану й рівня здоров'я. Для всіх неповносправних осіб зростає значення рухової активності, для яких вона потрібна. Водночас рухова активність повинна бути доцільною, систематичною, доступною, адекватною за змістом і обсягом фізичного навантаження [2]. Тобто адаптованою до фізичного стану, нозологічних характеристик особи з інвалідністю.

Ефективність рухової активності оцінюють за багатьма критеріями, які пов'язані з характером захворювання й ступенем його прояву. Позитивний вплив рухової діяльності на психомоторний, психофізичний розвиток особистості, формування й корекцію рухових функцій у дітей з порушеним онтогенезом різного характеру довели багато науковців (Н. Г. Байкіна, Б. В. Сермеєв, В. М. Синьов, В. М. Мухін та інші). Вони трактують адаптивну фізичну культуру (АФК) як універсальний засіб фізичної, психічної та соціальної адаптації осіб з особливими потребами.

В процесі адаптивної рухової активності, адаптивного фізичного виховання (АФВ), адаптивної фізичної реабілітації відбувається таке:

- корекція розвитку моторики, техніки виконання рухів;
- розвиток фізичної підготовленості, фізичних якостей, координаційних здібностей;
- профілактика й корекція соматичних порушень – постави, плоскоступневості, застудних і вірусних захворювань, зміцнення імунітету, гармонізація розвитку;
- корекція психічних порушень.

Для реалізації безбар'єрності в Україні, зокрема в галузі освіти, відзначають відсутність або недостатню кількість фахівців фізичного виховання, які володіють потрібними знаннями, уміннями, компетентностями в роботі з людьми, які мають фізичні й ментальні проблеми розвитку.

Підготовка майбутніх фахівців фізичної культури й спорту з проблем АФК у деяких закладах вищої освіти України повинна передбачати системний підхід впродовж усього періоду навчання. Майбутні фахівці повинні мати достатній рівень знань про мету, завдання, соціальне значення АФК, її роль у формуванні безбар'єрності; володіти основними категоріями і поняттями; знати методику АФВ за різних нозологій, особливості здійснення фізичного виховання в спеціальній та інклюзивній

освіті, медичні аспекти рухової активності осіб різних нозологій [1].

Фахівці фізичного виховання для забезпечення ефективності АФВ повинні також урахувати основи корекційної педагогіки осіб із певною нозологією – сурдопедагогіки, олігофренопедагогіки, тифлопедагогіки для оптимальної і ефективної комунікації в процесі АФВ в інклюзивних класах і спеціальних школах.

Для здобуття належного рівня знань і вмінь з адаптивного фізичного виховання осіб з особливими потребами, як показує досвід, має бути спілкування з об'єктами майбутньої професійної діяльності під час вузівського навчання. Тож співпраця із спеціальними освітніми закладами та навчально-реабілітаційними центрами є потрібною умовою забезпечення якості професійної підготовки.

Роль фізичної культури для таких дітей надзвичайно важлива і складна, як порівняно з іншими предметами, бо, як відомо, рухова активність, рухові можливості в них знижені. Важливо, щоб уроки фізичної культури не викликали психічного напруження, невпевненості, комплексу неповноцінності в дітей. Створення сприятливого психологічного клімату, взаємної довіри і поваги між педагогом і вихованцем – потрібна умова оптимізації фізичного виховання й його позитивного впливу. Вчителів треба намагатися концентрувати увагу на позитивних моментах, а не на помилках, дати змогу дитині мати достатньо часу на засвоєння виконання техніки рухових навичок і використовувати адекватні засоби АФК, змісту і форм рухової активності для підтримання здоров'я та корекції порушень у вихованців[4].

Висновок. Підготовка таких фахівців з АФК допоможе ширше досліджувати регіональні можливості гуманістичного, освітнього, виховного, етичного характеру в їх багатогранності і адаптації до осіб з інвалідністю.

Список використаних джерел

1. Адаптивне фізичне виховання: навч-метод. посібник. Ред. Н. О. Борецька. Миколаїв, МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2019. 216 с.
2. Національний комітет спорту інвалідів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.paralympic.org.ua
3. Дрюма О. Інтерв'ю дня. [https://www.youtube.com ' watch](https://www.youtube.com/watch)
4. Козаченко Л. А., Костирко А. Г. Організація фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю на регіональному рівні в умовах сьогодення. *Modern Economics*. 2021. № 28(2021). С. 40-46. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V28\(2021\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V28(2021)-06).

УДК 796:331.103.6

ВПЛИВ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗВИТКУ КАДРІВ У СУЧАСНИХ СПОРТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Вікторія Гуцуляк, Максим Сенік

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Актуальність. Сучасний спорт став сферою, де конкуренція й вимоги до успіху надзвичайно високі. Спортивні організації зіштовхуються з постійними викликами, пов'язаними з ефективністю підготовки, розвитку кадрів й управлінням ними.

Одним із ключових чинників, що впливають на ці процеси, є корпоративна культура, яка описує цінності, норми, традиції та поведінку, що характеризують організацію. У спортивних організаціях це стає особливо важливим, оскільки вона впливає на мотивацію спортсменів й тренерів, комунікацію в командах, а також на загальний розвиток організації.